

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Anvisning

Utlysning av länsstyrelsernas sammanshållna projekt 2023

Prolongering från 2019-2022 med
kompletterade mål

Utlysning för 2023

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) inbjuder länsstyrelserna att inkomma med ansökningar om medel från anslag 2:4 Krisberedskap för ”sammanhållna projektet” år 2023.

Projektets syfte är att stödja och samordna kommuner och regioner m.fl. aktörer i länen samt driva utvecklingen av krisberedskap och civilt försvar. Särskilt viktigt är att ge fortsatt stöd till kommuner och regioner utifrån uppgifterna i överenskommelserna mellan MSB och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

Utlysningen innebär en prolongering av innevarande projektperiod 2019-2022. Befintliga mål ligger kvar, men har kompletterats i samverkan med representanter för länsstyrelserna. Nya medel söks för 2023.

Vi uppmanar länsstyrelserna att i samverkan med kommuner m.fl. planera för aktiviteter 2023 utifrån kompletterade mål. Ansökan skickas senast den 15 september 2022 med uppdaterad projektplan och bilaga med budget för 2023.

Denna PM ger närmare information om uppdateringen av projektplanen, m.m. Övrig dokumentation består av:

- Allmänna villkor för länsstyrelsernas sammanhållna projekt 2023
- Ansökningsmall
- Budgetbilaga till ansökan

Frågor

Välkommen med ansökan samt eventuella frågor till anslag2-4@msb.se

Det går också bra att kontakta Anna Nöjd 010-240 43 58 eller Camilla Odenberg 010-240 42 53.

2022-03-09

MSB 2022-03419

Innehåll

1.	Hur länsstyrelsen ansöker för 2023.....	5
2.	Villkor och förutsättningar	5
3.	Utgångspunkter inför 2023	5
	3.1 Bakgrund till prolongeringen.....	5
	3.2 Syftet med projektet	5
	3.3 Medel för 2023	6
	3.4 Verksamheten 2023	6
	3.5 Se över övningsplanen.....	6
4.	Underlag att använda i arbetet	7
	4.1 Övergripande underlag.....	7
	4.2 Stöd till specifika mål	8
5.	Mål för 2023.....	9
	5.2 Planläggning – Förberedelser	9
	5.3 Geografiskt områdesansvar och samt samverkan och ledning ...	10
	5.4 Utbildning och övning	10
	5.5 Säkra kommunikationer och rapportering	11
	5.6 Stärkt säkerhetsskydd	11

1. Hur länsstyrelsen ansöker för 2023

Varje länsstyrelse behöver tillsammans med kommuner, regionen och övriga relevanta aktörer i länet göra en plan för aktiviteter för 2023. Den ska utgå från dels kommunernas och regionernas överenskommelser, dels de kompletterade målen för länsstyrelserna 2023 samt ta hänsyn till behoven i länet.

Projektplanen uppdateras i bifogad mall samt bilaga för budget. Ansökan skickas senast 15 september 2022 till anslag2-4@msb.se.

Efter att projektplan med aktiviteter har granskats kommer MSB att bjuda in respektive länsstyrelse till dialog under oktober/november. Beslut om projekten tas i november 2022. MSB återkommer för bokning av tid för samtal.

2. Villkor och förutsättningar

Ansökningarna ska följa de allmänna villkor som gäller för anslaget. De återfinns tillsammans med övriga dokument för ansökan på [MSB:s webbplats](#). I villkoren finns information om vad som får ingå i projektet, stödberättigade kostnader och motfinansiering samt tidplan för prognoser, rekvisitioner och uppföljning.

3. Utgångspunkter inför 2023

3.1 Bakgrund till prolongeringen

Länsstyrelserna tilldelades 2019 medel från anslag 2:4 Krisberedskap för stöd till och samordning av kommuner, regioner och andra lokala och regionala aktörer för åren 2019–2022. Projektet avser såväl krisberedskap som civilt försvar och ska utveckla förmågan att förebygga och hantera allvarliga samhällsstörningar i länen. Inför 2021-2022 genomfördes även en komplettering av målen och länsstyrelserna uppdaterade planerade aktiviteter.

Från början var tanken att påbörja en ny flerårig projektperiod med start 2023, över samma tid som kommunernas och regionernas nya överenskommelser. Men eftersom överenskommelserna ännu inte är framtagna, verksamheter i länen har släpat efter på grund av pandemin och det finns oklarheter inför kommande förändringar i ansvar och struktur utifrån SOU 2021:25 (Struktur för ökad motståndskraft) m.m. har MSB efter avstämning med länsstyrelserna istället beslutat att prolongera innevarande projekt över 2023.

3.2 Syftet med projektet

Det sammanhållna projektet ska förstärka länsstyrelsernas arbete med att stödja och samordna kommuner, regioner och andra aktörer i länen kring utvecklingen av krisberedskap och civilt försvar¹. Projektet ska bidra till att kommuner och regioner kan uppnå sina mål och uppgifter i överenskommelserna mellan MSB och

¹ Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion. Förordning (2017:870) om länsstyrelsernas krisberedskap och uppgifter vid höjd beredskap.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) utifrån uppgifter i lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH).

Projektet kan omfatta aktiviteter som kompetensutveckling, metoder, rutiner, verktyg, övningar och nätverk samt de resurser som behövs för detta.

I uppgiften att ge stöd och samordna samt driva utvecklingen av krisberedskap och civilt försvar inom länen, ska länsstyrelserna också ta med andra aktörer i sina aktiviteter som myndigheter, frivilligorganisationer och näringsliv.

3.3 Medel för 2023

Respektive länsstyrelse kan ansöka om bidrag som ligger i paritet med den nivå som tilldelats per år under perioden 2019-2022. För de flesta länsstyrelserna motsvarar det max 3,75 miljoner kr. I ansökan fyller länsstyrelsen i de aktiviteter som planeras under året och hur myndigheten har budgeterat för dessa. Vid särskilda skäl kan MSB i dialog med respektive länsstyrelse fatta beslut om en högre nivå. Om länsstyrelsen ser ett behov av ett högre belopp utifrån planerade aktiviteter redogörs det tydligt i ansökan.

Medel som kvarstår vid 2022 års utgång ska återlämnas. För verksamhet som inte kunnat avslutas 2022 kan ansökan ta höjd för det enligt ovan. Motsvarande process gäller vid 2023 års utgång.

3.4 Verksamheten 2023

Under år 2023 är det särskilt viktigt att aktiviteter som fått stå tillbaka under pandemin genomförs. Det gäller bland annat säkerhetsskydd, men även kompetensutveckling och stöd för övningsverksamhet.

De kompletterade målen som lagts för 2023 utgår från dokumenten Handlingskraft och Kraftsamling (se nedan).

I målen används uttrycket *civil beredskap* när hela hotskalan krisberedskap och civilt försvar/höjd beredskap avses. I den mån det är möjligt ska alla aktiviteter under målen omfatta både krisberedskap och civilt försvar/höjd beredskap.

Länsstyrelserna behöver vara drivande i arbetet och bredda sitt stöd, men beakta att kommuner och regioner ännu inte har fått nya uppgifter och statlig ersättning i gällande överenskommelser i sina överenskommelser. Länsstyrelserna behöver ge utrymme i planeringen för att nya uppgifter kan tillkomma i kommuners och regioners överenskommelser för 2023 och framåt.

Länsstyrelserna bör ha forum med kommunala beredskapssamordnare (motsvarande) för att diskutera behov av stöd och gemensamma arbeten, innan strategiska dokument lyfts till regionala råd med högre chefer.

3.5 Se över övningsplanen

I samband med att länsstyrelsen skickar in uppdaterad projektplan behöver ni också se över om myndighetens fleråriga övningsplan behöver uppdateras i den

nationella övningskalendern på MBS:s webbplats. Om det finns en samlad utbildnings- och övningsplan, bör hela läggas hela in. Därefter bör planen kompletteras utifrån erfarenheter och behov som framkommit i genomförda övningar, verkliga händelser, etc. och efter bedömning vad som är lämpligt att dela. Planeringen ska utgå från gällande Övningsinriktning.

4. Underlag att använda i arbetet

I de fall det finns specifika inriktningsdokument, arbeten, vägledningar och liknande som berör verksamheten ska dessa följas. Här listas några aktuella underlag. Genom att prenumerera på *Nytt från MSB om krisberedskap och civilt försvar* samt andra [nyhetsbrev](#) får ni efterhand information om nya underlag.

4.1 Övergripande underlag

- **Kommunernas och regionernas uppgifter i överenskommelserna**
Länsstyrelsernas stöd till kommuner och regioner bör främst utgå från uppgifterna i gällande överenskommelser mellan MSB och SKR. Aktuella överenskommelser sträcker sig till och med år 2022. Överenskommelser för 2023 kan medföra tillkommande uppgifter. På MSB:s webbplats återfinns aktuella överenskommelser för [kommunerna](#) respektive [regionerna](#). Här finns också *Handbok i kommunal krisberedskap* som får nya kapitel efterhand.
- **Handlingskraft**
Handlingsplan för att främja och utveckla en sammanhängande planering för totalförsvaret 2021-2025 (MSB 2020-16261-3). Planen har tagits fram gemensamt av MSB och Försvarsmakten. Den konkretiserar försvarspropositionen och regeringens anvisningar. (Totalförsvaret 2021–2025, prop. 2020/21:30) Vid planering, utbildningar, övningar avseende civilt försvar/totalförsvaret ska de grundläggande antagandena i Handlingskraft beaktas. Även övriga delar är viktiga att känna till. [Hittas här](#).
- **Kraftsamling – för en stärkt civil beredskap**
Baserad på MSB:s nationella risk- och förmågebedömning 2021. Här lyfts hot, risker och utvecklingsområden för en ökad förmåga avseende krisberedskap och civilt försvar. (MSB 1796 - juni 2021) [Hittas här](#).

Arbeten vars resultat ska beaktas i arbetet

- *Länsstyrelsens geografiska områdesansvar – vägledning för utövande*. Länsstyrelsens i Uppsala län, 31 januari 2019, dnr 7701-17.
- Regeringsuppdrag till Försvarsmakten och Länsstyrelsen i Gotlands län om samverkan och organisation. Pågår 2018-2021. Slutrapporteras våren 2022.

4.2 Stöd till specifika mål

Område	Hänvisningar och kommentar till vissa av målen
1. Analys och planering	<p>Mål a) Befintligt stöd för RSA hittas på MSB:s webbplats.</p> <p>Mål b) Definition för samhällsviktig verksamhet och stöd för kontinuitets- hantering återfinns här.</p> <p>Mål c) MSB har tagit fram ett stöd som beskriver verktyg som kan användas för att kunna hantera situationer då det råder brist på varor eller tjänster i samhället. Återfinns här.</p> <p>Mål d) I vägledningen för samverkan med frivilliga försvarsorganisationer och frivilliga i civil beredskap får den som arbetar i myndighet eller kommun råd och stöd i arbetet. Återfinns här.</p> <p>Mål e) En vägledning kommer hösten 2022 som beskriver en system- gemensam planeringsprocess för civil beredskap samt hur länsstyrel- serna förväntas delta och bidra till den. För att lokala och regionala åtgärdsbehov och förslag ska kunna inkluderas i processen behöver länsstyrelserna utveckla former och strukturer för hur det ska gå till. Vägledningen kan användas som grund för vidareutveckling. Under år 2023 bör länsstyrelserna avsätta resurser för denna utveckling till- sammans med bland annat kommuner och regioner, övriga länsstyrelser och civilområden. (Uppdaterad text juli 2022)</p>
2. Planläggning	<p>Mål a) Befintliga vägledningar för krigsorganisering och krigsplacering för kommuner, regioner (och myndigheter) finns här.</p>
3. GO samt samverkan och ledning	<p>Mål a), b), d), e) Information och underlag om <i>Gemensamma grunder för samverkan och ledning</i> finns här. Vägledningar och stöd för utbildningar om gemensamma grunder med inriktnings- och samordningsfunktion, kriskommunikation finns m.m. finns här.</p> <p>Mål c) I arbetet med att stärka förmågan att möta informationspåverkan kan Myndigheten för psykologiskt försvar (MPF) ge stöd med analys, föreläsningar/seminarier och utbildningar. Kontakt: regionalt@mpf.se MPF kommer att ta fram information och material, till dess hittar ni underlag via MSB här.</p>
4. Utbildning och övning	<p>Mål a) Stöd för arbete med kommunernas utbildnings- och övningsplaner finns här.</p> <p>Mål c) Länsstyrelsernas samverkansövningar följer Övningsinriktning för bevakningsansvariga myndigheter på nationell och regional nivå 2022- 2026 och över prioriterade förmågor för aktörsgemensam hantering i hela hotskalan. Kommunernas och regionernas överenskommelser behöver också beaktas inför övningsverksamhet. MSB stöd för övningar hittas här.</p>
5. Säkra kommunikation och rapportering	<p>Mål a) Information om RAKEL och WIS.</p> <p>Mål b) Kommentarer: En analys av behovet på säkra kommunikationer behöver göras oavsett vem som levererar tjänsten.</p>
6. Stärkt säkerhets- skydd	<p>Mål a) Stöd för säkerhetsskydd finns främst hos Säpo.</p> <p>Mål b) Stöd med materiel, upplägg m.m. för informations- och cybersäkerhet tas fram av MSB under 2022. För frågor och kontakt: informationssakerhet@informationssakerhet.se</p>

5. Mål för 2023

Tidigare mål i svart, kompletterade mål för 2023 i blått.

5.1 Analys och planering

- a) Länsstyrelserna har gett kommuner och regioner stöd i arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser (RSA). Det inbegriper såväl hur analyserna genomförs som hur resultatet tas om hand i planering av åtgärder för att uppnå effekt. **I RSA-arbetet ska samhällsviktig verksamhet ha identifierats liksom de kritiska beroenden som informationssystem m.m. som upprätthåller verksamheten.**
- b) Länsstyrelserna har gett kommuner, regioner och övriga relevanta aktörer stöd med planeringen för att kunna upprätthålla samhällsviktig verksamhet vid allvarliga störningar; dvs. kontinuitetsshantering.
- c) Länsstyrelserna har genom samverkan med centrala myndigheter, näringsliv och andra relevanta aktörer skapat förutsättningar för kommuner och regioner att kunna påbörja planering för att stärka motståndskraften i de viktigaste samhällsfunktionerna inom kommunens ansvar. **Länsstyrelserna ska ha kunnat bidra till att de företag, som kommunerna och regionerna är beroende av för att upprätthålla samhällsviktig verksamhet, involveras i beredskapsplaneringen**
- d) Länsstyrelserna har sett över behovet av frivilliga förstärkningsresurser med materiel inom länen och kunnat ge stöd i planering och uppbyggnad av robust personalförsörjning i hela hotskalan med hjälp av utbildade frivilliga.
- e) **Nytt: Länsstyrelserna har börjat utveckla processer och strukturer för civil beredskapsplanering i länen, i enlighet med den vägledning som MSB utvecklar i dialog med bevakningsansvariga myndigheter.**

5.2 Planläggning – Förberedelser

- a) Länsstyrelserna har gett stöd till kommuner och regioner för att kunna planera sin krigsorganisation och dess bemanning (inkl. vilka funktioner som ska upprätthållas respektive inte upprätthållas) samt krigsplacera personal. **De har även fått stöd med att förvalta, öva och anpassa sin organisation för hela hotskalan och ytterst kunna verka under höjd beredskap.**
- b) Länsstyrelserna har efter behov gett kommuner och regioner stöd i planeringen för ett samordnat agerande inom och mellan länen för civil beredskap. Det kan exempelvis avse samverkan och ledning, kommunikation, samband och teknik m.m. **Länsstyrelsen har verkat för att aktörerna i länen har kunskap och förståelse för varandras planer i syfte att underlätta aktörsgemensamma överenskommelser och samverkan.**

5.3 Geografiskt områdesansvar och samt samverkan och ledning

- a) Länsstyrelsernas har drivit vidareutveckling och implementering av *Gemensamma grunder för samverkan och ledning* i länet. Arbetet har skett med såväl kommuner och regioner som med näringsliv och frivilliga förstärkningsresurser. **Det har också ha inkluderat utvecklad förmåga till ledning, samverkan och koordinering mellan det militära och civila försvaret.** Arbetet omfattar bland annat följande:
 - Samlad lägesbild
 - Lägesanalys
 - Informationsdelning och rapportering
 - Kriskommunikation (se punkterna d) och e) nedan)
 - Säkra kommunikationer (Se områdesrubrik 5)
 - Inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) för lokal respektive regional nivå.
- b) Länsstyrelserna har genomfört aktiviteter för att kommun- och regionstyrelserna ska kunna ta sitt ansvar enligt LEH för ledningen av den del av det civila försvaret som kommun och regioner ska bedriva.
- c) Länsstyrelserna har bidragit till att förmågan att identifiera, analysera och möta informationspåverkan i länet har utvecklats genom kunskapshöjning och samverkan.
- d) Nytt: Länsstyrelserna har tagit fram **länsgemensam kommunikationsstrategi för civil beredskap** där hänsyn tagits till hur kommunikation kan riktas till allmänheten även under störda förhållanden.
- e) Nytt: Länsstyrelserna har tagit initiativ till hur aktiviteter och förberedelser inom civil beredskap ska kommuniceras till allmänheten för att stärka beredskapen och försvarsviljan.

5.4 Utbildning och övning

- a) Länsstyrelserna har stöttat kommuner och regioner med att ta fram fleråriga utbildnings- och övningsplan, genomföra utbildning och övning samt utvärdera och använda resultat och erfarenheter i fortsatt planering.
- b) Länsstyrelserna har genomfört utbildningar för kommuner och regioner m.fl. Vid behov har samverkan skett med berörda centrala myndigheter, inklusive Försvarmakten. Kompetens och samverkan har upprätthållits och fördjupats genom etablering och vidareutveckling av nätverk, exempelvis för utbildnings- och övningsansvariga vid kommuner och regioner.
- c) Länsstyrelserna har genomfört regionala samverkansövningar med kommuner och regioner m.fl. **Utbildad frivilligpersonal ska ha getts möjlighet att delta.** Vid behov har samverkan skett med berörda centrala myndigheter, inklusive Försvarmakten. (Hänvisning till inriktning för övningar i PM *Anvisning*)

5.5 Säkra kommunikationer och rapportering

- a) Länsstyrelserna har gett stöd till aktörerna stöd för att kunna lägesrapportera på ett samordnat sätt i de robusta säkra kommunikations- och samverkanssystem som MSB tillhandahåller (som RAKEL och WIS).
- b) Länsstyrelser har gett specifik hjälp till kommuner och regioner så att det system som länsstyrelserna inför i länen för säkra kommunikationer ("Signe") är implementerat och operativt fungerande. Aktörerna i länet har fått en tydlig kravbild över sambandsformer för samverkan med regional ledningsnivå.

5.6 Stärkt säkerhetsskydd

- a) Länsstyrelserna har gett stöd till kommuners och regioners arbete med säkerhetsskydd. Det inkluderar stöd för att de ska kunna ta fram säkerhetsskyddsanalyser och säkerhetsskyddsplaner.
- b) Nytt: Länsstyrelserna har gett stöd till kommuners och regioners arbete med systematiskt informations- och cybersäkerhetsarbete, till exempel med riskanalys och säkerhetsåtgärder.